

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Podpora preventivních programů v Ostravě

Registrační číslo projektu: CZ.03.3.X/0.0/0.0/17_082/0015508

Cílem projektu je v rámci města Ostravy i MSK pomoci rodinám a dětem, aby nedocházelo k jejich sociálnímu selhání, při zvládání nároků na ně kladených sociálním prostředím a schopnosti řešit problémy včas, aby nedocházelo k nepřiměřenému sociálnímu fungování, ohrožení dětí a nahromadění rizikových způsobů chování. To vyžaduje transformaci přístupu k prevenci, dosahování evidence a zejména zvýšení celkové legitimacy a účinnosti prevence ve městě. Cíle bude dosaženo prostřednictvím učení se organizací projektovat služby na základě identifikace příčin sociálních problémů, které rodinám s dětmi hrozí a v budoucnu by se mohly stát předmětem nákladných intervencí.

Projekt míří k učení se organizací v oblasti projektování služeb, aby dokázaly dobře projektovat (vytvářet) a poté i realizovat programy s prokazatelným účinkem, schopné předcházet soc. selhávání a vydobýt si místo mezi ostatními službami. Projektování je koncepční práce, kdy je po krocích preventivní program navrhován. Začíná identifikací příčin problémů (analýzou kořenových příčin), poté zjišťuje potřeby uživatelů (HCD, clientský audit) a vede k plánování, realizaci a doložení výsledků (evidenci). Provází ho participace uživatelů. Projekt je zacílen do fáze, kdy již existují signály a známky toho, že by mohlo dojít ke vzniku závažných sociálních problémů - na organizace působící v oblastech primární a sekundární prevence. Ty jsou: a) zaměřené na celou populaci, nebo na určitou skupinu v době, kdy se očekávaný problém ještě nemanifestoval, podporují prosociální postoje a chování, životní styl s min. riziky a ovlivňují hodnotové orientace lidí - tedy na primární prevenci rizikového chování ve školství, ale i na další programy předcházející rizikovému chování, b) zacílené na osoby se zvýšeným rizikem soc selhání, případně osoby, u nichž k selhání dochází, ale jeho míra se ještě nedá indikovat - tedy na sekundární prevenci v rámci tzv. sociálně-preventivních služeb (sociálně aktivizační služby, NZDM aj.).

Projekt zahrnuje tyto klíčové aktivity:

- Výběr služeb/organizací a příprava na změnu

Zahrnuje výběr organizací/služeb a příprava na vyvolání změny. Vybráno bude 10 poskytovatelů preventivních programů na základě vytvořené typologie. Bude vytvořen adekvátní prostor pro diskutování změny, postupu a způsobu prací, vzájemných očekávání a poznávání.

- Analýza kořenových příčin a příčinných vztahů

Aktivita se bude věnovat hledání kořenových příčin problémů, v organizacích bude prováděna analýza kořenových příčin. Zahrnuje různé přístupy, nástroje, metody a techniky, které odhalují příčiny problémů. Půjde o moderovanou aktivitu, do které se zapojí tým pracovníků, partnera, průvodci projektováním, ale i další stakeholders. Společně budou identifikovány kořenové příčiny a navrhovány preventivní postupy.

- Projektování a re-designování preventivních služeb/programů

Spočívá v projektování nových programů/služeb, případně podstatném re-designování stávajících programů/služeb. Zahrnuje fáze identifikace problému, pojmenování potřeb, formulování cíle programu, stanovení forem a metod programu a specifikaci podmínek a rolí. Zapojí se do něj lidé různého oborového vzdělání, aby docházelo k propojení mezi jednotlivci i oborovými perspektivami. Vzniklé mimitýmy budou mít heterogenní složení (triangulace metod, zdrojů, kompozice členů). Interdisciplinární přístup povede k novým námětům pro projektování a kreativitu při navrhování služeb/programů. Do projektování se zapojíme i uživatele služeb či programů, uplatníme přitom participativní metody založené na principu empowermentu. Projektování povede k vytvoření konkrétních designů programů či služeb.

- Realizace preventivních aktivit a jejich hodnocení

Organizace/služby budou výsledky designů implementovat do praxe a realizovat preventivní aktivity. Budou vyhodnocovány dopady jednotlivých dílčích činností v oblasti prevence přímo na jejich uživatele, aby nedocházelo k jejich sociálnímu selhání. Hodnocení se zaměří na dopady v oblasti sociálního selhávání, sociálního fungování, zvládnutí nároků kladených sociálním prostředím, ohrožení dětí a zabránění rozvoje rizikových způsobů chování do podoby sociálních problémů. Současně bude docházet k průběžnému monitoringu toho, jak jsou plány organizacemi naplňovány reálně v praxi.

- Advocacy

Advokacie bude vytvářet podmínky pro prosazení systémové změny v Ostravě, potažmo i v Moravskoslezském kraji – posílit prevenci na úkor pozdě přicházejících intervencí. V jednotlivých etapách projektu bude hledat možnosti pro zapojování stakeholderů. Advokační práce bude vytvářet podklady pro veřejnou správu a další aktéry. Bude směřovat k tomu, aby došlo ke zvýšení legitimacy a podpory prevence, k nastavení mechanismu podpory různorodých poskytovatelů tak, aby byly podporovány služby přinášející prokazatelné výsledky. Naší ambicí je přinést Magistrátu města Ostravy dostatek důkazů o tom, že lze dobře projektovat preventivní programy tak, aby měly přímý vztah k místním sociálním problémům. Dále po jejich realizaci je vyhodnotit a poskytnout takovou míru evidence, která umožní městu preventivní služby podporovat.

- Evaluace projektu

Evaluace zjišťuje, zdali byly v prostředí organizací projektovány a re-designovány preventivní služby či programy zohledňující kořenové příčiny (procesualita), zdali bylo dosaženo naplnění cílů prevence a očekávaných dopadů (prokázání kauzality v tom, že re-designované služby/programy mají dopady na jejich účastníky a zdali došlo na úrovni města k transformaci přístupu k prevenci, rozvoji systémového myšlení, využití potenciálu preventivního způsobu myšlení.

Partnerem projektu je Statutární město Ostrava.

Realizace: 1. ledna 2020 – 31. prosince 2022

Tento projekt je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky.